

**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

V. An Deus futura certiò cognoscat in eorum futuritione?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

80. Ad tertium distingo antecedens: non potest dari præteritum, & futurum in ordine ad durationem indiuisibilem, vt pars intrinsecè componens: concedo; vt terminus extrinsecè connotatus, nego: vt constet in æuo Angeli, quod indiuisibile est, & tamen possunt illi aliqua comparari vt præterita, aliqua vt futura, tanquam termini extrinsecè connotati. Cuius ratio est, quoniam, vt aliquid dicatur præteritum, vel futurum respectu alterius, sufficit, vt non semper illud existat, existente altero: sicut è contra, vt aliquid dicatur præsens, vel coexistens alteri, non sufficit, vt alterum tantum existat, sed oportet, vt vtrumque simul existat.

81. Ad quartum: Ex eo tantum sequi, Deum ratione suæ æternitatis actu continere omnes durationes temporales actu existentes, non autem futuras, & non existentes: sicut ratione immensitatis actu continet omnes differentias loci actu existentes, non autem non existentes, & possibiles tantum. Vnde retorqueo argumentum: nam sicut ratione immensitatis non continet differentias futuras loci, ita nec ratione æternitatis differentias futuras temporis.

82. Ad quintum primò nego maiorem, quia partes quantitatis permanentis possunt simul existere, atque adeò simul coexistere indiuisibili continenti; partes verò quantitatis successiuæ sicut non possunt simul existere, ita nec simul coexistere indiuisibili durationi, quia dum illi coexistit vna, non coexistit altera: ad simultaneam autè coexistentiam contentorum cum continente necessaria est simultanea coexistentia ipsorum contentorum.

83. Secundò: Nego Minorem, loquendo de coexistentia locali partium permanentium; sic enim partes quantitatis permanentis non habent simultaneam coexistentiam ad indiuisibile continens, quia vna nō coexistit continenti in eadem parte loci, in qua coexistit altera, & in hoc est paritas, quod sicut extensio partium permanentium impedit simultaneam coexistentiam localem ad indiuisibile continens, ita extensio partium successuarum impedit simultaneam coexistentiam duratiuam ad indiuisibilem mensuram.

84. Ad sextum distingo antecedens, quidquid existit in æternitate, existit in tota æternitate formaliter tantum indiuisibili, cōcedo; existit in tota æternitate virtualiter diuisibili, nego: vt autem omnes res creatæ actu simul coexisterent Deo in æternitate, oporteret, vt quidquid existeret in æternitate, existeret in tota æternitate, vt virtualiter diuisibili. Ad Confr. distingo minorem: repugnat æternitati præteritum, & futurum intrinsecè, concedo; extrinsecè, & connotatiuè, nego. Ad probationem distingo consequens, quod est præteritum, aut futurum æternitati adæquatè sumptè, secundum suam virtutalem diuisibilitatem, est præteritum aut fu-

turum toti æternitati, concedo consequens; quod est præteritum aut futurum æternitati inadæquatè sumptè, secundum suam virtutalem diuisibilitatem, est præteritum aut futurum toti æternitati, nego consequens: sicut quod est præteritum, aut futurum ad totum diem adæquatè sumptum, est extra totum diem, non autem quod est præteritum, aut futurum ad diem inadæquatè sumptum.

85. Ad septimum exemplum cum sua confirmatione illud tantum probat, quod, quando creaturæ existunt, semper existant præsentibus æternitati, non autem quando nō existunt: eò quod præsentia vel coexistentia duorum requirit existentiam vtriusque. Vnde retorqueo argumentum; nam idè punctus, qui mouetur in circumferentia, semper coexistit centro, quia semper existit in seipso; si autem concipiatur, peracto certo motu in circumferentia, punctum corrumpi, nō amplius coexistet centro. Quia igitur temporalia, peracto certo motu temporis, desinunt in seipsis existere, desinunt etiam coexistere æternitati.

SECTIO V.

An Deus futura certò cognoscat in eorum futuritione?

IN triplici statu potest res considerari, in statu præsentialitatis, quando res est; in statu præteritionis, quando non est, sed fuit; & in statu futuritionis, quando non est, sed erit. Controuersia nunc est, an res in statu futuritionis, quando non est, sed erit, sit certò cognoscibilis. Potest autem res in hoc statu dupliciter considerari, vel in ordine ad esse, quod habet in causis, & sic coincidit hæc quæstio cum subsequente; vel in ordine ad esse, quod habebit extra causas, & sic pertinet ad præsentem controuersiam. Est igitur præsens controuersia, an res, quæ futura est, in statu futuritionis, antequam sit, habeat aliquid, per quod sit certò cognoscibilis ab intellectu diuino, ita vt prius ratione Deus rem futuram cognoscat in sua futuritione, quàm in sua præsentialitate, imò per ipsam futuritionem certò cognoscat rei præsentialitatem.

87. PRIMA sententia affirmat. Est Scoti in 1. dist. 39. §. *Visa*, & dist. 45. *Ad argumenta*, Richardi dist. 38. art. 1. q. 5. ad primum. Bonauent. art. 2. q. 1. Mayroni quæstione 4. Rubionis quæst. 1. conclusionè 4. §. *Ex prædictis*, Gabrielis art. 1. Notabili 7. & art. 2. conclusionè 1. Ariminens. quæst. 1. artic. 2. & multorum recentiorum. Fundamentum est, futura contingentia, antequam existant, habent in seipsis determinatam veritatem: ergo secundum illam sunt certò cognoscibilia. Consequentia constat. Antecedens probant primò Scotistæ, voluntas diuina discernendo futura, illa producit in esse volito: ergo ea determinat ad esse futurum:

ergo

Scotus.

Bonauent.

Mayronius.

Rubio.

Gabriel.

Ariminens.

ergo in tali esse futuritionis possunt certò cognosci. Posterior consequentia patet. Prior probatur, quia determinare rem ad esse futurum, non est aliud, quàm eam producere in esse voluto. Antecedens ostenditur, nam sicut intellectus cognoscendo res, eas producit in esse cognito: ita voluntas eas volendo, producit in esse voluto.

Thomistæ.

88. Secundò, probant recentiores Thomistæ. Posito decreto Dei, res futura sit determinate futura; ergo certè cognoscibilis.

Aristoteles.

89. Tertiò, probant alij hoc pacto. Ex suppositione, quòd res erit, nunc est determinatè futura; ergo determinatè vera; ergo determinata, ac proinde certò cognoscibilis. Posterior consequentia constat, nam determinata, ac certa veritas infert determinatam, ac certam cognoscibilitatem. Prior est Aristotelis 1. de Interpret. cap. ultimo. Antecedens probatur, nam ex suppositione, quòd res est vel fuit, determinatè nunc est, vel fuit: ergo ex suppositione, quòd erit, determinatè nunc futura est. Consequentia patet, nam tam factà suppositione de præsentis, res necessariò est, quàm factà suppositione de futuro, res necessariò erit, quia omnis suppositio determinat rem ad esse, in quo à suppositione ponitur.

90. Confirmatur primò: nam hæc propositio: Petrus peccabit, aut verificabitur, aut non verificabitur: si verificabitur; ergo nunc propositio est vera determinatè, quia pro nunc est conformis suo significato futuro: si non verificabitur; ergo nunc est determinatè falsa, quia pro nunc est difformis suo significato. Consequentia constat, quia veritas, vel falsitas propositionis, est conformitas, vel difformitas significationis cum re significata, ut significatà: ergo ea propositio de futuro contingente est vera, cui correspondebit significatum, ut ab ipsa significatur; ea verò falsa, cui non correspondebit significatum, ut ab ipsa significatur.

91. Confirmatur secundò ex duabus contradictorijs, necessariò altera est vera, altera falsa: sed hæ sunt contradictoriæ; Petrus peccabit, Petrus non peccabit: ergo necessariò altera est vera, altera falsa: vera, quæ nunc conformatur significato futuro; falsa, quæ nunc difformatur significato futuro. Minor cum consequentia constat. Maior patet, quia cum inter contradictoria non detur medium, omnis disiunctiva erit vera, & necessaria; omnis coniuncta falsa, & impossibilis, ut hæc; Petrus peccabit, vel non peccabit, est vera & necessaria: hæc alia; Petrus peccabit, & non peccabit, falsa & impossibilis; igitur altera ex his est determinatè vera, altera determinatè falsa.

92. Confirmatur tertiò: nam omnes propositiones Prophetiæ enunciante futura, erant determinatè veræ, antequam futura ipsa evenirent: igitur antequam res futura in seipsa existat, est determinatè vera in sua futuritione.

93. SECUNDA sententia negat. Est S. Thomæ 1. p. quæst. 14. artic. 13. & 1. contra Gentes cap. 76. & de verit. q. 2. artic. 12. & in 1. dist. 38. quæst. 1. artic. 5. Caietan. loc. cit. primæ partis. §. Quoad secundum. Ferrar. 1. contragent. loc. præcit. §. Sed tamen. Aureoli in prim. dist. 38. art. 3. Bacon. d. 40. art. 2. §. 4. Argentinæ art. 3. ad 4. contra primam conclusionem. Catharini opusc. de veritate enunciationum. Molinæ 1. p. qu. 14. artic. 13. disp. 17. §. Veruntamen. Gonzalez disp. 43. sect. 2. Fundamentum est oppositum præcedenti sententiæ, quoniam de futuris contingentibus non est determinata veritas.

94. Probant primò ex Philosopho 1. Periherm. ca. ult. ubi negat in propositionibus contradictorijs de futuris contingentibus alteram partem esse determinatè veram, alteram determinatè falsam; sed alterutram indeterminatè, nempe hanc, vel illam, alioqui tolleretur contingentia in rebus.

Aristoteles.

95. Secundò: Omnis determinatio veritatis fundari debet in aliqua determinatione entitatis; nam veritas est passio entitatis, ex eo enim, quòd res est, vel non est, vera, vel falsa dicitur: sed futurum contingens, antequam existat, nullam habet entitatem, neque in se, cum nondum sit, neque in causa, quia in illa non magis habet esse, quàm non esse: igitur non potest fundare veritatem.

96. Tertiò: si res, antequam existeret in se, esset determinatè futura, cum non sit maior ratio, cur sit determinatè futura in vno tempore, quàm in alio, in vno signo rationis, quàm in alio, esset determinatè futura ab æterno in signo rationis, in quo Deus cognoscit seipsum, & possibilia ante vllum liberum decretum suæ voluntatis: unde res esset determinatè futura, antequam esset futura, quia res sunt futura ex libero decreto Dei.

97. Controversia decisio pendet ex declaratione, quo pacto futurum contingens in statu futuritionis, antequam in seipso existat, dicatur veritatem continere. Pro quo nota, dupliciter considerari futurum in statu futuritionis; vno modo nullà factà suppositione rei futuræ, solum considerando futurum secundum id, quod duratione præcedit existentiam rei futuræ: alio modo factà suppositione existentia ipsius rei futuræ; nam prius ratione intelligitur futurum secundum id, quod duratione præcedit ipsum esse rei futuræ, quàm includere suppositionem ipsius esse rei futuræ. Hoc adnotato,

98. DICO 1. Futurum contingens, nulla factà suppositione rei futuræ, nullam habet veritatem, neque falsitatem, sed abstrahit ab utraque, & consequenter ut sic non est certò cognoscibile. Est aperta sententia S. Thomæ ubique docentis, futurum, ut futurum nulli certæ cognitioni subdi posse; nec vllam certam veritatem in se continere: est etiam Capreoli in 1. dist. 38. quæst. 1. artic. 2. Ad argumenta contra septimam conclusionem. Fundamentum est, quia futurum nullà factà suppositione, nullum connotat determinatum

esse

S. Thomas.

Caietan.

Ferrari.

Aureoli.

Bacon.

Argentinæ.

Catharina.

Molina.

Gonzalez.

Aristoteles.

S. Thomas.

Capreoli.

esse in se, sed solum esse indeterminatum in causa; ergo nullam potest certam fundare veritatem. Consequentia patet, quia sicut veritas fundatur in entitate; ita certa, ac determinata veritas in certa ac determinata entitate: futurum autem contingens ante suppositionem nullam connotat certam entitatem; ergo nullam continet certam veritatem. Antecedens probatur, quia futurum, nulla facta suppositione, abstrahit ab esse determinato, vel non esse determinato rei futuræ. Dices esse, & non esse sunt contradictoria: ergo nequit futurum abstrahere ab utroque. Respond. non posse abstrahere positivè, concedo; non posse abstrahere negativè, nego: Quia neutrum possum positivè & determinate considerare.

Capreolus.

99. Dico 2. Facta suppositione, quod res per propositionem enunciata sit habitura existentiam in aliqua differentiâ temporis, propositio sit determinatè vera, non tamen potest ipsa esse prima ratio cognoscendi rem futuram, sed supponitur res futura certò cognoscibilis in se ipsa: Est Capreoli loco præcitato ad 6. & ad ea tertio loco à Gregorio inducitur. Prima pars probatur, nam, facta tali suppositione, propositio non manet amplius indifferens, sed determinatur ex suppositione ad significandam rem futuram determinatè: sicut, facta suppositione de præsentia, quod res existat propositio enuntians illam existere, sit determinatè vera: ergo, facta suppositione de futuro, quod res enuntiata sit exitura, propositio enuncians illam futuram, sit determinatè vera. Confirm. quia tunc propositio est determinatè vera, quando illi determinatè correspondet obiectum: sed facta suppositione, propositioni enuncianti futurum, determinatè correspondet obiectum futurum, quia suppositio determinat illud ad unum, & tollit indifferentiam ad oppositum.

100. Probatur secunda pars, nam suppositio prius ratione supponit, rem futuram in se ipsa existere in certa differentia temporis, quam determinet propositionem de futuro ad veritatem enunciationis: igitur prius ratione res futura est cognoscibilis in se, quam in propositione illam enuntiante. Consequentia patet, quia res in eo signo rationis est certò cognoscibilis, quo est in se ipsa determinata, quam ut extrinsecè denominet, & determinet propositionem enuntiantem illam futuram. Antecedens probatur. Nam suppositio determinat propositionem de futuro ad veritatem enunciationis per ipsum esse rei ex suppositione determinatum in se ipso: ergo prius ratione supponit illud determinatum in se. Antecedens constat, nam eatenus propositio enuntians futurum est vera determinatè, quatenus supponit illud in aliqua differentia temporis in suo esse, & præsentia determinatè: Vnde antehanc determinationem propositio enuncians futurum est indifferens, & indeterminata ad utrum-

libet. Nec obstat, quod propositio enuncians futurum, duratione præcedat existentiam rei futuræ; quia licet præcedat duratione, subsequitur tamen natura, & causalitate, ac proinde cognoscibilitate: nam veritas propositionis duratione præcedentis existentiam rei futuræ, causatur in genere causæ formalis obiectivæ ab ipsa existentia rei futuræ: sicut cognitio divina, quamvis æternitate præcedat obiectum futurum, ratione subsequitur rem ipsam futuram.

101. Confir. Nam valet hæc causalis: ideo propositio de futuro est determinatè vera, quia res ex suppositione est determinatè exitura, non contrà: ideo res est determinatè exitura, quia propositio illam enuncians, est determinatè vera: igitur prius ratione res futura supponitur in se ipsa exitura, quam propositio per ordinem ad illam sit determinatè vera. Item valet hæc alia causalis: ideo Deus cognoscit propositionem de futuro esse veram, quia cognoscit rem futuram existentem in sua præsentia, non contrà, ideo res est determinatè exitura in sua præsentia, quia Deus cognoscit illam determinatè exituram.

102. PRIMA sententia intelligitur iuxta primam partem huius secundæ assertionis, quam probat tertium argumentum cum suis confirmationibus: Nam facta suppositione, & non antè, altera pars sit determinatè vera, altera determinatè falsa. Primum verò, & secundum argumentum supponunt falsa principia, alibi impugnanda.

103. SECUNDA verò sententia explicatur iuxta primam assertionem, ut aperte supponit fundamentum Aristotelis, nam tunc tolleretur contingentia futurorum, quando ante ullam suppositionem propositio illam enuncians esset determinatè vera, quia tunc determinatio antecederet, non subsequeretur determinationem causæ. Ad tertium verò negatur sequela: cuius maior ratio est, quia non in quolibet signo æternitatis concepto res supponitur determinatè futura: nam prius supponitur possibilis, quam futura sub conditione; & hæc prius, quam futura absolute.

Aristotel.

SECTIO VI.

An Deus futura libera certò cognoscat in suis causis proximis?

104. Causa proximè horum effectuum est voluntas creata cum omnibus ad operandum prærequisitis, nam de ijs tantum futuris hic agimus, quæ pendent à voluntate creata.

105. PRIMA sententia affirmat: est Durandus. in 1. dist. 38. q. 3. num. 9. Argent. dist. 39. a. 2. & dist. 40. a. 3. ad sextum; Molina 1. p. q. 14. a. 13. d. 14. concl. 1. Bannez supra citati con. 3. Bellar. l. 4. de gratia & lib. arbit. c. 15. ad finem. Aluarez l. 2. de auxilijs disp. 12. & à fortiori sequitur ex sententia eorum:

Durandus.
Argentinas.
Molina.
Bannez.
Bellarmin.
Aluarez.

S

qui